Q.P. Code: 42202

Second Semester B.Com. Degree Examinations, May/June 2026

(SEP Scheme)

SANSKRIT LANGUAGE

(SCB 0020) Panchatantre Aparikshitakarakam

"पञ्चतन्त्रे अपरीक्षीतकारकम्"

Time: 3 Hours Max. Marks: 80

Instructions to Students:

1. **The students should legibly write Section number along with question numbers.**
2. **The answers without Section numbers and question numbers will not be valued.**
3. **The question in Sanskrit should be answered in Sanskrit with Devanagari Script.**

PART - A

I. दशानां प्रश्नानां संस्कृतभाषायमेव उत्तरं लिखत । **10x1=10**

1) विद्याया: अधिकं का उत्तमा ।
   a) शक्ति: । b) बुद्धि: । c) शौर्यम् । d) धनम् ।

2) ब्रह्मणी - नकुल कथायां बाह्मणस्य नाम किम् ।
   a) देवशर्मा । b) विष्णुशर्मा। c) केशवशर्मा। d) आनन्दशर्मा।

3) भैरवानन्द: क: ?
   a) योगी। b) सेनाधिपति: । c) व्यापारी । d) महामन्त्री।

4) कं : भवेत् पुंसा हृदयानन्दकार ?
   a) सुपुत्रोपि । b) मुर्खपुत्रोपि। c) उत्तमपुत्रोपि। d) कुपुत्रोऽपि ।

5) बन्धुमध्ये केन न जीवितुं शक्यम् ?
   a) विद्यहीन:। b) बुद्धिहीन:। c) धनहीन:। d) ज्ञाजहीन:।

6) पञ्चतन्त्रस्य कर्ता क: ?
   a) नारायणपण्डित:। b) विष्णुशर्म:। c) कालिदास:। d) भारवि।

7) मणिभद्र: कस्मिन नगरे निवसति स्म ?
   a) पाटलीपुत्रे । b) महिलारोप्ये। c) उज्जयिनी। d) काव्यकुब्ज:।

8) चक्रधर कथायां ब्राह्मणपुत्रा: कार्यान्वेशणाय कुत्र गता: ?
   a) काव्यकुब्ज:। b) महिलारोष्यनगरम् । c) पाटलीपुत्र:। d) उज्जयिनी ।

9) क्षपणकरुपेण स्वप्ने क: आगत: ?
   a) सुधानिधि:। b) स्वर्णनिधि:। c) शक्तिहस्त:। d) पद्मनिधि:।

10) पादप्रक्षालनयाहून क: ?
   a) रजक:। b) नापित:। c) लोहकार:। d) धीवर:।

11) भवतु इति कस्य लकारस्य रूपम् ?
   a) लट् । b) लिट्र। c) लोट्र। d) लिङ् ।

12) तस्य इत्यत्र का विभक्ति: ?
   a) चतुर्थि। b) पञ्यमी। c) पष्ठी d) सप्तमी।

PART - B

2) ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ: **4x5=20**
Write short notes on any FOUR of the following:

a) मणिभद्र: ।

b) नापित: ।

c) नकुल: ।

d) मूर्खपण्डिता: ।

e) ब्राह्मणी ।

f) पञ्चतन्त्राणि ।

3) ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ವಿವರಿಸಿರಿ. **3x4=12**
Translate and explain any THREE of the following.

a) मानो वा दर्पो वा विभ्रम: सुबुद्धिर्वा ।
सर्व प्रणश्यति समं वित्त - विहीनो यदा पुरुष: ।

b) कुदृष्टं कुपरिज्ञातं कुश्रुतं कुपरीक्षितम् ।
तन्त्ररेण न कर्तव्यं नापितेणत्र यत्कृतम् ॥

c) अथं निज: परो वेति गणना लघुचेतसाम् ।
उदारचतितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम् ॥

d) विफलमिह पूर्वसुकृत विद्याबन्तोऽपि कुलसमुद्धता: ।
यश्य यदा विभव: स्यात् तस्य तदा दासतां याव्ति: ॥

e) अरक्षितं तिष्ठति दैव - रक्षितं सुरक्षितं दैवहतं विनश्यति ।
जीवितनायोऽपि वने विसर्जित: कृत प्रथत्नोऽपि गृहे न जीवति ॥

PART - C

4) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ. **2x4=8**
Annotate any TWO of the following.

a) यस्तिष्ठति स बान्धव: ।

b) तन् नूवमत: परं रत्नानि भविष्यति ।

c) महाजनों येन गत: स पंथा: ।

d) पश्याद्यवति संतापो ब्राह्मण्या नकुलस्तथा ।

PART - D

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ:
Answer any THREE of the following. **3x10=30**

5. Write an essay on the place, date and works of Vishnusharma.
ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

6. Discuss the summary of Brahmani and Nakula's story.
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ ಮತ್ತು ನಕುಲ ಕಥೆಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

7. Explain the Aparikshitakaraka Tantra in Panchatantra.
ಪಂಚತಂತ್ರದಲ್ಲಿನ ಅಪರೀಕ್ಷಿತಕಾರಕ ತಂತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

8. Analyze the story of Simhakaraka Murkha Pandita.
ಸಿಂಹಕಾರಕ ಮೂರ್ಖ ಪಂಡಿತರ ಕಥೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿರಿ.

* * *